FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 34708
Nom: Documentació, professionalisme i odontologia forense
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	Documentación, profesionalismo y odontología forense	BÀSICA
1206 - Grau Odontologia	Documentación, profesionalismo y odontología forense	BÀSICA

COORDINACIÓ

EUSTAQUIO RAGA MARIA VICENTA

RESUM

L'assignatura proporciona a l'estudiant una perspectiva sociològica i legal de la professió a la qual ha triat incorporar-se, alhora que els recursos necessaris per manejar la informació científica i clínica pròpia de l'odontologia actual. Pretén així mateix familiaritzar-li amb el peritatge dels principals problemes de l'odontologia forense.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1206 - Grau Odontologia

Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, posant una atenció especial al secret professional.

Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.

Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.

Conèixer els elements essencials de la professió de dentista, incloent-hi els principis ètics i les responsabilitats legals.

Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, la gestió clínica i la utilització adequada dels recursos sanitaris, comprenent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.

Conèixer els preceptes eticodeontològics legislatius i administratius que regulen la professió odontològica i la seua aplicació en la gestió i en la pràctica clínica, així com conèixer l'organització, les competències i les funcions de les corporacions professionals. Formalitzar tot tipus de documents i registres medicolegals.

Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.

Identificar els signes i les actituds que suggerisquen la possible existència de maltractaments.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. DOCUMENTACIÓ

Tema 1.- Necessitats i usos de la informació en el desenvolupament de la professió en Odontologia.
Tema 2.- La informació assistencial I: La producció, estructura, tipus de documents i tipus de registre de la història clínica.
Tema 3.- La informació assistencial II: La conservació, ús i explotació de la informació de la història clínica. Legislació d'ús de la història clínica.
Tema 4.- La informació sanitària: tipus i fonts sobre salut i malaltia.
Tema 5.- Característiques de les fonts d'informació científica en odontologia: fonts primàries i fonts secundàries.

Tema 6.- La informació científica I: El disseny, plantejament i desenvolupament de la investigació. La publicació científica.
Tema 7.- La informació científica II: Accés a publicacions científiques: tipus i mètodes d'accés, control de qualitat, lectura i comprensió de textos científics.
Tema 8.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica I: Plantejament de la cerca bibliogràfica.
Tema 9.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica. Bases de dades bibliogràfiques: estructura, accessibilitat, avaluació i control de qualitat. Bases de dades bibliogràfiques especialitzades en literatura biomèdica internacionals.
Tema 10. Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica. Bases de dades multidisciplinàries de cites i cercadors acadèmics.

2. L'ODONTOLOGIA COM A PROFESSIÓ

Tema 11. Professions i ocupacions. Rol i estatus, posició social. Imatge social.
Tema 12. L'odontologia com a ocupació.
Tema 13. L'Odontologia com a professió. Models de professionalització.
Tema 14. La trajectòria de la professió en el nostre entorn i a Espanya.
Tema 15. L'especialització de l'Odontologia.

3. ODONTOLOGIA FORENSE

Tema 16.- L'Acte Professional. Requisits legals per a l'exercici de la professió. Intrusisme. Ordenament de la Professió. Col·legiació i Sindicació. Fixació d'honoraris.
Tema 17.- Deontologia. Els codis deontològics. Bioètica. El consentiment per a l'actuació odontològica. Informació al pacient. El secret professional.
Tema 18.- Els drets i deures del pacient.
Tema 19.- Responsabilitat professional de l'odontòleg.
Tema 20.- Aspectes ètics i legals de la prescripció i l'experimentació en odontologia.
Tema 21.- Concepte de Lesions. Causes i Concauses de les lesions. Conceptes generals sobre valoració de mal corporal.
Tema 22.- Delicte de lesions. Valoració de les lesions odontològiques en l'àmbit penal.
Tema 23.- Valoració del mal odontològic en l'àmbit civil. La reparació del mal. Barems
Tema 24.- Els danys odontològics en l'àmbit laboral. Conceptes de malaltia professional i accident de treball. Manifestacions bucals de les lesions i malalties professionals.
Tema 25.- Marques dentals. Estudi mèdic-legal de les mossegades. Lesions odontològiques en els accidents de trànsit.
Tema 26.- Conceptes generals sobre identificació. Identificació odonto-estomatològica en el lloc dels fets. Escenaris de grans catàstrofes.
Tema 27.- Tècniques de laboratori en identificació odontològic-forense. Fitxa odontològica de necroidentificació. Extracció i anàlisi d'ADN a partir de dents.
Tema 28.-Alçament de cadàver. Inspecció tècnic pericial del lloc dels fets. L'autòpsia bucal. Extracció de

maxil·lars.
Tema 29.- Toxicologia. Etiologia, toxicocinètica i tractament general de les intoxicacions. Principis generals de la investigació toxicològica. Presa de mostres, preparació i enviament.
Tema 30.- La prova pericial en odontologia.

4. CLASSES PRÀCTIQUES

1. Coneixement i ús de la història clínica electrònica en assistència primària.
2. Accés a recursos electrònics d'informació científica de referència.
3. El paper de la professió en la salut bucodental de la població i número i distribució d'odontòlegs en el context espanyol i internacional.
4. Intervenció professional en grans catàstrofes.
5. Valoració del mal corporal. Barems.
6. Conceptes actuals en odontologia forense.

Seminaris temàtics

1. Anàlisi de publicacions científiques primàries manuals i electròniques. (Aula d'informàtica)
2. Drets i obligacions del pacient en matèria d'informació i documentació clínica.
3. Casos pràctics de responsabilitat professional. Estudi de sentències de responsabilitat penal de l'odontòleg.
4. La carrera professional de l'odontòleg.
5. Qüestions pràctiques i resolució de problemes de bioètica.
6. La llei d'investigació biomèdica.
7. Imatge social de l'odontòleg i salut bucodental de la població/densitat d'odontòlegs i salut bucodental infantil en el món.

Laboratoris

Els estudiants contrastaren els seus resultats entre ells, sota la supervisió de la professora.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	33,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Laboratori	12,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	16,00
Estudi i treball autònom	50,00
Preparació de classes	14,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

En els crèdits teòrics el professor exposarà els continguts, els mètodes i les tècniques per al desenvolupament dels coneixements i les habilitats que els alumnes han d'adquirir. Després d'una exposició teòrica magistral recolzada amb recursos multimèdia com presentacions en PowerPoint i accés a serveis online, es fomentarà la participació activa de l'alumne durant i després de l'exposició de continguts, mitjançant la formulació de problemes i qüestions relatives als conceptes en desenvolupament, com mitjançant qüestions que verifiquin la correcta adquisició dels conceptes exposats.

En els seminaris s'aprofundirà en temes d'especial interès per a l'alumne, que serà objecte d'una anàlisi reflexiva i detinguda mitjançant discussió en classe i valoració i estudi de materials subministrats ex profeso. Aquest aprenentatge serà doncs més actiu, reservant a l'alumne un major paper actiu tant en el processat de la informació com en l'elaboració de la mateixa. Es fomentarà el treball en grup per a abordar els diferents temes objecte de seminari. En el que a les pràctiques respecta s'abordaran també en petits grups, els procediments objecte de les pràctiques. En tots els casos l'alumne observarà primer els procediments tractats en la pràctiques i posteriorment els realitzarà i presentarà, tot això supervisat pel docent.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

senvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.p>

AVALUACIÓ

La qualificació final resultarà de l'avaluació d'una prova escrita que combina preguntes d'elecció múltiple, preguntes curtes i resolució d'un supòsit pràctic (60%) d'una banda i, per una altra, de l'avaluació de l'assistència, participació i els informes resultants de les activitats pràctiques (40%). Cadascuna de les tres àrees de coneixement té en l'avaluació un pes proporcional a la seua càrrega docent, però ha d'aprovar-se per separat per a obtindre l'aprovat en la qualificació final de l'assignatura en el seu conjunt.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les restants sessions per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir aquest requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda als estudiants la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

; a tot el professorat de les assignatures del grau.

BIBLIOGRAFIA

BÁSIQUES

- Arce Mateos, F.P.; Temes Montes, J.L. (2007) Los sistemas sanitarios. En: Temes, J.L.; Mengíbar, M. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 5-22.
- Borreda, E.S., Gabandé, F.F. (2013). Búsquedas bibliográficas en bases de datos + StudentConsult en español: Primeros pasos en investigaion en ciencias de la salud. Elsevier Health Sciences.
- Casas Galofré M (2007) Información para la gestión clínica. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 59-68.
- Cáceres Ruiz FL, García Peña FM, Alejo González JP, Pijierro A (2007). El sistema integrado de información sanitaria en un servicio de salud. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 151-161.
- López Domínguez O (2007) Los servicios de admisión y documentación clínica. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 197-234.
- Fernández Hierro JM, (coordinador), Cantero Rivas R, Martinez Aguado LC, Moreno Vernis M (2002) La historia clínica, Granada, Editorial Comares S.L.
- Abad García MF, González Teruel A, Martínez Catalán C (2006) Acceso abierto y revistas médicas españolas. Medicina Clínica, Vol 127 (12) 456-464. Disponible en : http://eprints.rclis.org/11490/ [fecha de consulta julio 2010]
- Abad García MF, Melero Melero R, Abadal Falgueras E, González Teruel A (2010). Autoarchivo de artículos biomédicos en repositorios de acceso abierto. Revista de neurología. Vol 50 (7) 431-440.
- Hess G, Liegel L (2008). Creating Effective Poster Pressentations. Disponible en: http://www.ncsu.edu/project/posters/NewSite/index.html
- Jiménez Villa J, Argimon Pallàs JM, Martin Zurro A, Vilardell Tarrès M (2010) Publicación Científica Biomédica. Como escribir y publicar un artículo de investigación. Barcelona, Elsevier.
- Qué son las licencias creative commons. Disponible en: http://www.youtube.com/watch?v=Lg6znYkNuUQ [fecha de consulta julio 2010]
- Ackerknecht, e. H. (1977) Five made it, one did not. The rise of medical craftsmen to academic status during 19th century, Clio medica, 12, 255-267.
- Fresquet Febrer, J.L.; Aguirre Marco, C. P. (2006) Salut, malaltia i cultura. València. PUV.
- González Iglesias, J. (1993) Historia de la odontoestomatología española. Madrid, Avances médico-dentales.
- Hoffmann-Axthelm, W. (1985) Die Geschichte der Zahnheilkunde. 2ª ed. Berlín, quintessenz. (Hay traducción inglesa de la 1ª edición: (1981) History of dentistry, Chicago, Quintessence)
- Kanner, L. (1928) Folk Lore of the teeth, New York, McMillan
- Klinge, B.; Ericson, D.; Matsson, L. (1992) La boca: dientes y tratamiento dental, Barcelona, Doyma, 112 pp.
- López Piñero, J.M. (1990) El desarrollo de los distintos modelos de profesionalización. En: Lecciones de historia de la odontología. Valencia, Instituto de Estudios Documentales e Históricos sobre la Ciencia (IEDHC), pp. 21-28.
- Ramírez de Arellano y Oñate, M.L. (1993) Origen y evolución de la ortodoncia en España, 1872-

1936. Madrid, Actas.
- Romero Maroto, M. (1994) Historia de la odontopediatría española entre 1400 y 1800, Zaragoza, Pórtico.
- Rosen, G. (1944) The specialization of medicine, New York, Froben press. - Sanz Serrulla, J. (2001) Diccionario Histórico de Dentistas Españoles Madrid, Sanofi-Synthelabo.
- Sanz Serrulla, J. Protagonistas de la Odontología; Historia del periodismo odontológico en España. (secciones mensuales) En: Maxillaris Moya Puello, Roldán Garrido, Sánchez Sánchez. ! 994). Odontología Legal y Forense. Ed. Masson. Gisbert Calabuig, JA (2004). Medicina Legal y Toxicología. Barcelona, Ed. Masson. López-Palafox, J. (2002) Investigación de víctimas en desastres (aplicaciones de la Odontología Forense). Edit. Bellisco. Perea Pérez, Roldán Garrido, Sánchez Sánchez. (1997) Metodología para la valoración del daño bucodental. Ed. Mapfre.

RECURSOS e-Salut:

- ClinicalKey Student Medicina, Odontología y Enfermería [https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut]
- Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
- Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]

COMPLEMENTÀRIES

- Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica (BOE nº 274)
- Ley 1/2003, de 28 de enero, de la Generalitat, de Derechos e Información al Paciente de la CV. [2003/1150] (Diario Oficial nº 4430 de 31.01.2003).
- Orden de 14 de septiembre de 2001, de la Conselleria de Sanitat, por la que se normalizan los documentos básicos de la historia clínica hospitalaria de la CV y se regula su conservación. [2001/F9723] (D.O. nº 4111 de 22.10.2001).
- Ley 14/2007, de 3 de julio, de Investigación biomédica.
- Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.
- Código Civil Español.
- Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil.
- Ley de Enjuiciamiento Criminal.
- Declaración universal de los Derechos Humanos. 10 de diciembre de 1948.
- Ley 6/1997, de 4 de diciembre, de Consejos y Colegios Profesionales de la CV.
- Decreto 39/2005, de 25 de febrero, (DOGV 8-3-2005) por el que se aprueba el reglamento por el que se regulan las prácticas de policía sanitaria mortuoria en el ámbito de la CV.
- Ley 29/2006,de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios